

Vad tar gestalt som tyngd och flöde i danslärares uppfattningar av danstekniska kunskapskvalitéer?

Bakgrund

I situationer av sambedömning, utifrån gymnasieskolans tidigare betygskriterier och nuvarande kunskapskrav, har vi danslärare på Fryshusets Gymnasium erfarit att vi uppfattar och värderar danstekniska kunskapskvalitéer olika. Detta kan vara en följd av att vi utgår från olika estetiska genrespecifika ideal. Det skulle också kunna komma av att det inryms många perspektiv av kunnande i ämnet dansteknik som behöver klargöras ytterligare för att kunna kommuniceras och bedömas likvärdigt.

Med *sambedömning* åsyftas i detta sammanhang arbetslagets gemensamma arbete med att tolka styrdokument, implementering av ämnets centrala innehåll i undervisningen, val av examinationsuppgifter samt analys av varje elevs individuella prestation i relation till kunskapskraven.

Med den gymnasiereform som började tillämpas 2011 tillkom *Dansteknik* som ett nytt ämne, inom inriktningen dans på gymnasieskolans estetiska program. I kunskapskraven för kursen *Dansteknik 1* benämns fenomenen *tyngd* och *flöde* som kvalitéer. Vad är det då den danselev kan som har förmåga att tillämpa förmågorna *tyngd* och *flöde*?

Syfte

Syftet med projektet har varit att studera vad yrkesgruppen danslärare erfar som danstekniska kunskapskvalitéer inom fenomenen *tyngd* och *flöde* i sammanhang av danselever på gymnasieskolans estetiska program. Vi har velat undersöka vilka kvalitativt skilda uppfattningar och erfarenheter och kunnande som inryms inom *tyngd* och *flöde* och utifrån olika genreområden. Vår avsikt har varit att studera hur danselevers kunnande inom gymnasieämnet dansteknik kan bli synligt genom att tillvarata det yrkeskunnande som danslärarna tillämpar i pedagogiska sammanhang. Detta för att kunna närma oss en likvärdig bedömning vilket uttrycks som en riktlinje med Gy 11.

Metod

Det material som studien bygger på består av nio danslärares diskussioner om fenomenen *tyngd* och *flöde* utifrån examinationsliknande prestationer av danselever på Fryshusets gymnasium. Danslärarna är kunniga inom en eller fler dansgenrer. De danselever som studerats och diskuterats av danslärarna har framfört dansfraser i modern och nutida dans, street samt klassisk balett. Materialet har bearbetats med hjälp av fenomenografisk analys som synliggör och ämnar gestalta den spännvidd av uppfattningar som danslärarna ger uttryck för vid bedömning av dans.

Resultat

Fenomenet *tyngd* redovisas som danslärarnas kvalitativt skilda uppfattningar av kunskapskvalitén som...

1. en kvalité som uttrycks i dansarens kropp

Inom kategorin *tyngd som en kvalité som uttrycks i dansarens kropp* redovisas även tre kvalitativt skilda uppfattningar av hur dansaren åstadkommer tyngd.

- som dansarens förmåga att röra sig med muskulärt motstånd.
- som dansarens förmåga att röra sig med eftergift av muskulärt motstånd, i riktning med tyngdlagen.
- som dansarens förmåga att röra sig med en kroppshållning i balans.

2. en kvalité som finns i rörelsematerialet

Tyngd som en kvalité som finns i rörelsematerialet kopplas i första hand inte till dansarens förmågor då denna uppfattning berör rörelsematerial, genren och rörelsen i sig.

3. en kvalité som skapas i dansens möte med musik

Inom denna kategori, beskrivs hur tyngd uppstår i mötet mellan musik och dans där både dansarens musikaliska förmåga och musikens kvalité bidrar till åskådarens upplevelse av tyngd.

Fenomenet *flöde* redovisas som danslärarnas kvalitativt skilda uppfattningar av flöde som...

1. en kvalité som uttrycks när dansaren binder samman rörelser.

Inom denna kategori tar danslärare upp dansarens förmåga att använda sig av andning i dansutförandet för att åstadkomma flöde. De uppfattar flöde som dansarens förmåga att förlänga rörelser i en position eller mellan positioner. Flöde upplevs där det finns intensitet i rörelse, någonting som pågår.

2. en kvalité som uttrycks när dansaren riktar rörelser i rummet.

Inom denna kategori beskrivs flöde som dansarens förmåga att använda blicken för att rikta rörelsen i rummet. Kroppsdelarnas relation till varandra och tydliga riktningar i rummet underlättar uppfattningen för flöde att uppstå.

3. en kvalité som uttrycks när dansaren gestaltar olika dynamiker i rörelse genom det musikaliska/musiken.

Inom denna kategori beskrivs dansarens och rörelsens relation till musiken för att flöde och olika dynamiker i rörelse blir tydligt. Som dansarens förmåga att dansa till musik och förmågan att uttrycka musik med kroppen.

Slutdiskussion

Studien har fungerat som en metod för att systematiskt studera bedömning av dansämnet i gymnasieskolan. Resultatet kan bidra till att konkretisera och formulera förmågor som elever behöver för att utveckla sin dansteknik. Bedömningsituationer är komplexa och det kollegiala samtalet kan fylla en funktion där varje lärare ges möjlighet att klargöra för vad som bedöms i olika genrer, samt synliggöra olika aspekter av kunnande. Fenomenografi som metod handlar om att lyfta fram kvalitativt skilda erfarenheter till skillnad från att söka koncensus.

Projektdeltagare

Jenny Berkán, Fryshusets gymnasium
Josephine Björklund, Fryshusets gymnasium
Anna-Karin Nilsson, Fryshusets gymnasium
Pipsa Perrin Poukka, Fryshusets gymnasium
Teresia Vigil Lundahl, Fryshusets gymnasium

STLS nätverk

Torben Freytag, koordinator
Jenny Frohagen, koordinator